

Uniwersalne projektowanie serwisów internetowych

Jacek Zadrozny (Fundacja Instytut Rozwoju Regionalnego)

27 października 2010 r.

Serwis internetowy

Serwis internetowy jest platformą komunikacyjną z użytkownikami. Uniwersalnie zaprojektowany będzie dostępny dla każdego użytkownika. W procesie projektowania biorą udział:

- Inwestor
- Wykonawca
- Użytkownicy

Decyzja

Pierwszym i niezbędnym elementem jest podjęcie decyzji o stworzeniu serwisu dla wszystkich użytkowników. Oznacza to konieczność rezygnacji z myślenia o "przeciętnym" użytkowniku, a włączenie myślenia o każdym użytkowniku.

Uniwersalne projektowanie trwa dłużej i może kosztować nieco drożej przy wdrażaniu.

Użytkownicy

Kolejnym etapem jest analiza użytkowników, podczas której trzeba uwzględnić fakt, że niektórzy użytkownicy:

- nie widzą
- nie słyszą
- nie rozumieją
- korzystają z serwisu w sposób odmienny

Nie widzą...

Użytkownicy mający ograniczony dostęp do informacji wizualnej to między innymi:

- użytkownicy niewidomi
- użytkownicy słabowidzący
- daltoniści
- użytkownicy telefonów komórkowych
- użytkownicy korzystający z wydruków
- automaty

Nie słyszą...

Użytkownicy mający ograniczony dostęp do informacji dźwiękowej to między innymi:

- użytkownicy niesłyszący
- użytkownicy słabosłyszący
- użytkownicy korzystający z informacji w trudnych warunkach
- użytkownicy sprzętu bez nagłośnienia
- automaty

Nie rozumieją...

Użytkownicy mający problem ze zrozumieniem treści to między innymi:

- użytkownicy o obniżonej normie intelektualnej
- użytkownicy z niskim wykształceniem
- użytkownicy nie znający specjalistycznego i hermetycznego języka
- obcokrajowcy i osoby słabo znające język polski
- automaty

Korzystają nietypowo...

Z zasobów internetowych można korzystać na wiele sposobów:

- z użyciem klawiatury, myszy lub ekranu dotykowego
- na urządzeniu z dużym małym, mikroskopijnym ekranem lub w ogóle bez ekranu
- w kolorze i monochromii
- w ciemności, półmroku lub jaskrawym świetle
- w ciszy lub hałasie
- z użyciem agregatorów treści
- z użyciem rozwiązań atypowych (Web TV, terminale tekstowe)

Poszukiwanie rozwiązań

Po dokonaniu zestawień możliwości należy znaleźć rozwiązania dla zdiagnozowanych problemów. Pomocne mogą być specyfikacje techniczne i współpraca ze szczególnymi grupami użytkowników.

Specyfikacje

Użyteczne w poszukiwaniu rozwiązań w obszarze technologii internetowych mogą być następujące specyfikacje:

- Web Content Accessibility Guidelines
- Authoring Tools Accessibility Guidelines
- Accessible Rich Internet Applications

dostępne na stronach [Web Accessibility Initiative](#).

Interfejs i treść

Należy od początku mieć na uwadze, że zawartość serwisu internetowego składa się z dwóch

elementów:

- interfejsu użytkownika (stały)
- treści (zmienna)

i do każdego należy podejść nieco inaczej.

Interfejs

Zaprojektowany prawidłowo może spełniać swoją rolę bardzo długo bez zmian. Zlecenie jego wykonania jest stosunkowo proste, bo ogranicza się do zażądania zgodności z WCAG i ewentualnie ARIA.

Treść

Treść jest dodawana na bieżąco i jej tworzenie wymaga wspomagania poprzez:

- odpowiednie technologie
- stosowanie standardów (ATAG)
- przeszkolenie pracowników
- cykliczną ewaluację

Technologie

Uniwersalne projektowanie determinuje stosowanie konkretnych technologii, które charakteryzują się:

- otwartością
- interoperacyjnością
- dostępnością

Od środka

Serwis powinien być zaprojektowany uniwersalnie zarówno na zewnątrz, jak i od środka. Zarządzanie i tworzenie treści powinno być dostępne dla każdego rodzaju użytkownika i technologii.

Korzyści

Posiadanie serwisu internetowego zaprojektowanego w sposób uniwersalny niesie wiele korzyści:

- nie trzeba dostosowywać go do różnych grup odbiorców
- unika się uzależnienia od dostawcy
- serwis jest odporny na błędy
- serwis jest dobrze indeksowany w wyszukiwarkach
- jest wygodny i użyteczny
- nie różnicuje użytkowników

Dziękuję

Bardzo dziękuję za wysłuchanie. W razie pytań lub wątpliwości proszę o kontakt

Jacek Zadrożny

jacek.zadrozny@firr.org.pl

Fundacja Instytut Rozwoju Regionalnego